

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra muzikologie

Barbora SLOUKOVÁ

Prostějovský hudební život ve 2. polovině 20. století

Musical life in Prostějov in the 2nd half of 20. Century

Bakalářská práce

Vedoucí práce: PhDr. Eva VIČAROVÁ, Ph.D.

Olomouc 2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla všechny využití prameny a literaturu.
Souhlasím, aby práce byla uložena a zpřístupněna ke studijním účelům.

V Olomouci 14. prosince 2010

.....

podpis

Práce si vyžádala spoustu času stráveného bádáním v knihovních materiálech, třízením nashromážděných údajů do kapitol a vlastním sepisováním studie. Při všech činnostech jsem se vždy setkávala s laskavým jednáním. Je mou milou povinností poděkovat především PhDr. Evě Vičarové, Ph.D. za vedení práce, pracovníkům regionálního oddělení Městské knihovny v Prostějově za ochotu a pomoc při hledání literatury a pramenů, panu Jaroslavu Langrovi a Miroslavu Jachníkovi, díky nimž jsem se dozvěděla spoustu nových informací, Otakaru Sekorovi za poskytnutí materiálů potřebných k vypracování studie a v neposlední řadě Marii Hejduškové.

OBSAH

ÚVOD.....	6
STAV BĀDÁNÍ.....	8
Literatura:.....	8
Pramennā základna:.....	9
Stručný nāstin historického, společenského a kulturního vŷvoje Prostějova od 19. století	11
Poválečnā situace v prostějovské kultuře	18
Městská hudební a zpěvní škola Dr. Leoše Janāčka	19
Spolky Vlastimila a Orlice	19
Orchestrální sdružení	20
50. léta a osobnost Vladimíra Ambrose.....	22
Městská hudební škola Leoše Janāčka	23
Orchestrální sdružení	24
Spolky Vlastimila a Orlice	25
Osobnost Vladimíra Ambrose	26
60. léta.....	31
Základní hudební škola v Prostějově.....	32
Spolky Vlastimila a Orlice	34
Orchestrální sdružení	35
70. léta a osobnosti Karel Hejdušek a Alfons Jindra.....	36
Lidovā škola umění Vladimíra Ambrose.....	37
Collegium musicum.....	37
Sbory Orlice a Vlastimila	38
Karel Hejdušek a jeho přínos pro prostějovský kulturní život	38
Alfons Jindra	40
80. léta.....	43
Lidovā škola umění Vladimíra Ambrose.....	43
Sbory Orlice a Vlastimila	44
90. léta a osobnost Milana Dvořāka	45
Základní uměleckā škola Vladimíra Ambrose	46
Sbory Vlastimila a Orlice	47
Osobnost Milana Dvořāka.....	48

ZÁVĚR.....	50
SOUPIS POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	52
Resumé.....	54
Summary	56
Zusammenfassung.....	58
Anotace	60
Přílohy.....	61

ÚVOD

Práce s názvem Prostějovský hudební život ve 2. polovině 20. století pojednává o hudebním dění ve městě, kde se autorka narodila, a o období, jež je pisatelce práce blízké a kterého se byť jen v malém úseku sama účastnila. Léta 1945 až 2000 s sebou nesla zásadní historické, politické a jimi často ovlivněné kulturní události, které stojí za sepsání formou odborné práce. Cílem této studie je tedy pomocí popisných metod podrobně zmapovat kulturně – historickou oblast, která má oproti jiným etapám v dění města Prostějova spoustu neprozkoumaných míst. Jedná se tak i o témata, o kterých se v tehdejší době z politických důvodů psát nemohlo. Práce reflektuje hudební dění oblasti patřící k Olomouckému kraji a přispívá tak k dalším studiím v rámci projektu s názvem Morava a svět.

Práce obsahuje osm samostatných kapitol, které jsou řazeny chronologicky. Každá kapitola zahrnuje jedno desetiletí a úvodem naznačuje kulturně-historický a politický aspekt daného období. Dále se formou podkapitol zabývá nejdůležitějšími činiteli hudebního života ve městě – lidovou uměleckou školou, spolky Vlastimila a Orlice, významnými skladateli nebo v Prostějově působícími osobnostmi, které jsou ke každé kapitole přiřazeny dle desetiletí, ve kterém zemřeli, a orchestrálními tělesy, které v onu dobu působily.

Po nástinu z dob 19. století, který slouží jako úvod nezbytný pro další popisování, následuje kapitola zabývající se poválečným obdobím. Autorka se zde zaměřuje na válku a její dopady na hudební dění ve městě. Další kapitola popisuje padesátá léta a autorka záměrně za jejich počátek bere rok 1948, kdy na základě politických změn se odvíjel další život nejen v letech padesátých. Léta šedesátá, o

nichž je kapitola následující, mimo popisu doby, upozorňuje na události roku 1968 a zlatou dobu prostějovského undergroundu. V další kapitole o létech sedmdesátých věnuje autorka velkou pozornost osobnosti Karla Hejduška, který měl na hudební dění města značný vliv. Kapitola o osmdesátých letech neobsahuje část o souboru Collegium musicum, jelikož údaje z tohoto údobí nejsou k dispozici. Léta devadesátá pak popisují nastanuvší politické a s nimi související kulturní změny, které se zejména odrazily v hudebním školství.

Součástí studie je i několik příloh. Mimo fotografie souborů a osob, o nichž práce pojednává, obsahuje tabulku s počty žáků lidové umělecké školy.

STAV BĀDÁNĪ

O hudebním životě města Prostějova bylo již poměrně dost napsáno. Málo informací se však daří nalézt právě o období, o kterém pojednává tato studie. Pro bádání slouží tedy často odborné hudební slovníky, obecné kulturní publikace, almanachy a ročenky, kroniky, novinové články či paměti přímých účastníků.

LITERATURA:

O hudebním dění v Prostějově pojednává rozsáhlá dvousvazková diplomová práce PhDr. Zdeňka Vlka *Hudební kultura Prostějova* z roku 1982¹, která však není k dispozici ani v archivu katedry věd o umění Masarykovy univerzity v Brně a ani u autora samotného. Od stejného autora vyšel ve Sborníku z konference „Prostějov a jeho místo v dějinách Moravy“ v roce 1994 článek *Hudební kultura Prostějova*², která stručně pojednává o období od počátků po léta osmdesátá 20. století. Studie se však v popisu doby od roku 1948 zabývá spíše kritikou politických nařízení minulého režimu a jejich důsledky pro kulturní činitele té doby.

Další přínosnou publikací byla práce Ernesta Hainse *Hudební život Prostějovska*³, kterou vydalo Okresní vlastivědné muzeum v Prostějově za spolupráce Lidové školy umění Vl. Ambrose jako katalog ke stejnojmenné výstavě. Až po rok 1969 pojednává o institucích, pěveckých spolcích a orchestrech i o osobnostech prostějovského hudebního dění.

¹ Vlk, Z.: *Hudební kultura Prostějova*. Diplomová práce, Filozofická fakulta UJEP v Brně, Brno 1982.

² Vlk, Z.: *Hudební kultura Prostějova*, in Sborník z konference „Prostějov a jeho místo v dějinách Moravy“, Prostějov 1994.

³ Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

Obsáhlým dílem o Vladimíru Ambrosovi je kniha Vladimíra Gregora *Vladimír Ambros. Život a dílo 1890 – 1956*.⁴ z roku 1969, která chronologicky popisuje celý Ambrosův život a nechybí zde i analýzy jeho díla. Podobně koncipováno je i dílo Vlastimila Vrubela *To byl Alfons Jindra*⁵, kde nechybí vzpomínky jeho současníků.

Velmi přínosným zdrojem informací byl *Almanach ke 120. výročí založení školy* vydaný Základní uměleckou školou Vladimíra Ambrose v Prostějově.⁶ Obsahuje často podrobný popis dění na škole od jejího založení v roce 1889 až po rok 2009.

O Prostějovu se zmiňuje i Slovník české hudební kultury z roku 1997.⁷ S obecnými informacemi o městě Prostějově seznámila autorku publikace *Prostějov. Dějiny města II.*, vydané v roce 1999.⁸

PRAMENNÁ ZÁKLADNA:

Hodnotné údaje o spolku Orlice přinesly jimi vydané ročenky k příležitosti 120.⁹ a 140.¹⁰ výročí založení spolku. Vedle zápisů o důležitých událostech, kterých se spolek účastnil, tu nechybí vzpomínky na bývalé sbormistry a členy sboru.

⁴ Gregor, V.: *Vladimír Ambros (1890-1956) – Život a dílo*, Prostějov 1969.

⁵ Vrubel, Vl.: *To byl Alfons Jindra*, 2008 Kostelec na Hané.

⁶ *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose*, Prostějov 2009.

⁷ Fukač, J., Vysloužil, J., Macek, P.: *Slovník české hudební kultury*. S. 738 – 739, Praha 1997.

⁸ Kol. autorů: *Prostějov. Dějiny města II.*, Prostějov 1999.

Ke kronikám obou spolků se autorka nedostala, jelikož v době vypracovávání studie nebyly přístupné veřejnosti.

Přínosná byla pro autorku setkání a rozhovory s pamětníky a pozůstalými po osobnostech činných v prostějovském hudebním životě. Získala tak hodnotné informace a mohla nehlédnout do kronik a písemných pamětí uložených v soukromém archivu oněch osob.

Další informace, které nebyly obsaženy v žádné literatuře a zahrnující zejména období posledního desetiletí 20. století, autorce poskytly články z regionálního tisku uložené v regionálním oddělení Městské knihovny v Prostějově. Mezi periodiky se často objevoval kulturní zpravodajský čtvrtletník *Štafeta*, *KZprávy* či *Prostějovský týden*.

⁹ *Památník k 120. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice, Prostějov 1982.*

¹⁰ *Památník k 140. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice, Prostějov 2002.*

STRUČNÝ NÁSTIN HISTORICKÉHO, SPOLEČENSKÉHO A KULTURNÍHO VÝVOJE PROSTĚJOVA OD 19. STOLETÍ

Město Prostějov, ležící v úrodné rovině Haná, má dlouhou historii¹¹ a vždy se mohlo pochlubit pestrým kulturním životem. V průběhu staletí se setkáváme s Prostějovem jako s městem s jedním z největších zastoupení židovské menšiny v Čechách, jako s významným centrem Jednoty bratrské a působištěm Jana Blahoslava, či místem, kde byl vytištěn první česky psaný hudebně-teoretický spis *Musica* od Jana Josquina.¹²

Zaměříme se ale podrobněji na období, kam řadíme počátky institucí a spolků, které fungují dodnes. Století devatenácté je ve znamení prudkého průmyslového růstu, na jehož základě se vyvíjel i život kulturní. Po období jazykového i kulturního dualismu a následném národním obrození, přichází pád Bachovského absolutismu v 60. letech, a dochází tak, jako v dalších českých městech, k zakládání spolků. V Prostějově to byl nejprve mužský pěvecký sbor Orlice, který založil 1. listopadu 1861 Jan Tauber.¹³ O sedm let později, v prosinci 1869, vzniká ženský pěvecký sbor Vlastimila¹⁴, jehož prvním sbormistrem byl Jan Kaiser.¹⁵

¹¹ První zmínka o vesnici Prostějovice je již v roce 1141, in: www.prostějov.eu, 11. 11. 2010.

¹² Více obecných informací o městě Prostějově in: Bartková, H.: *Prostějov*, Praha 2007; Kol. autorů: *Prostějov. Dějiny města I. a II.*, Prostějov 1999; a nebo www.prostějov.eu. Hudebním životem od počátků se pak zabývá studie Dr. Zdeňka Vlka *Hudební život Prostějovska* ve sborníku z konference *Prostějov a jeho místo v dějinách Moravy* nebo heslo „Prostějov“ in: Fukač, J., Vysloužil, J.: *Slovník české hudební kultury*, Praha 1997.

¹³ Jan Tauber – nar. 11. 6. 1828 v Konici, zemřel v Bojkovicích 13. 9. 1879, pro Orlici složil několik skladeb, např. *Pozdravení pěvců* z roku 1863, nebo o rok později zkomponovaná *Bouře*, in: *Památník k 120. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice*, Prostějov 1982.

¹⁴ Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

¹⁵ Více informací o prvním sbormistru Vlastimily se autorce nepodařilo sehnat.

V září 1888 nastoupila na místo regenschoriho při chrámu Povýšení svatého Kříže osobnost, která měla na utváření prostějovského hudebního života významný vliv. Tím člověkem byl Ezechiel Ambros¹⁶, který pocházel z Kaliánova u Slavkova na Moravě. S Prostějovem byl spjat již od dětství, jelikož zde studoval na nižší reálce. Po studiích v Brně a šestiletém působení v Kroměříži nadobro zakotvil v Prostějově a ovlivňoval tak hudební dění ve městě po několik desítek let.¹⁷ Prvním počinem, kterým se Ambros neodmyslitelně zapsal do historie města, bylo založení Městské hudební školy, jež byla slavnostně otevřena 1. října 1889 s počátečním stavem 51 žáků.¹⁸ Počet žáků do jeho smrti vzrostl až sedmkrát. Současně se v témže roce ujal vedení obou pěveckých spolků.

Od roku 1892 spadá město Prostějov pod českou samosprávu. S vizitkou významného kulturního centra byli ke koncertování zváni známí čeští umělci a orchestry, např. České kvarteto (1893), housloví virtuosové František (1893, 1901 a 1908) a Emanuel Ondříčkovi (1903), Jan Kubelík (1899, 1912), Jan Kocián (1902, 1903, 1906), nebo i Česká filharmonie v čele s L. V. Čelanským (1901, 1902, 1904).¹⁹

Z podnětu Ezechiela Ambrose bylo 9. října 1905 založeno Orchestrální sdružení. Z Ambrosova díla jsou známy úpravy moravských lidových písní, byly vydány jeho sbírky *Z moravských dědin* a *Moravské národní písně*. Zhudebnil některé Sládkovy texty pro mužské sbory, ale nejznámějším je jeho melodram

¹⁶ Narozen 8. prosince 1861 a zemřel 31. května 1915, in: Gregor, V.: *Vladimír Ambros (1890-1956) – Život a dílo*, Prostějov 1969.

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ *Almanach ke 120.výročí založení ZUŠ Vl.Ambrose*, Prostějov 2009.

¹⁹ Kol. autorů: *Prostějov. Dějiny města II.*, Prostějov 1999, str. 59.

Maryčka Magdonova, který uvedl v roce 1907, tedy o rok dříve, než jeho učitel Leoš Janáček.²⁰

Ke kulturnímu rozmachu přispěla stavba Národního domu v letech 1905 až 1907, kde měly zbudovanou zkušebnu a koncertní sál i Orlice s Vlastimilou pod patronátem Karla Vojáčka.²¹

I Leoš Janáček se zapsal do hudební historie města. Zhudebnil texty prostějovského starosty MUDr. Ondřeje Prikryla, v rámci oslav 50. výročí pěveckého spolku Orlice přispěl do sborníku svým fejetonem *Obrátit!* a věnoval jí svou kantátu *Na Soláni Čarták*. Její premiéra proběhla v Prostějově 23. března 1912 pod taktovkou Viléma Steinmana.²²

Během první světové války se kulturní život ve městě poněkud pozastavil. Činnost Orlice, Vlastimily i Orchesterálního sdružení byla značně oslabena. Koncerty byly pořádány v rámci Červeného kříže na podporu pozůstalých vojáků zahynuvších ve válce. K zásadním změnám nedošlo v případě výuky na Městské hudební a zpěvní škole, kde se až do roku 1924 vyučovalo jen zpěvu a hře na housle. Škola se potýkala jen s radikální změnou co do počtu žactva.²³ Do dějin

²⁰ Gregor, V.: *Vladimír Ambros (1890-1956) – Život a dílo*, Prostějov 1969

²¹ Architektem stavby Národního domu v secesním slohu byl Jan Kotěra, stavitelem pak Otakar Pokorný, o malířskou výzdobu se postaral František Kysela, in: Kol. autorů: *Prostějov. Dějiny města I. a II.*, Prostějov 1999.

²² Vlk, Z.: *Hudební kultura Prostějova*, in Sborník z konference „Prostějov a jeho místo v dějinách Moravy“, s. 191 – 203, Prostějov 1994.

²³ Počet žáků ve šk.roce 1915/1916 klesl až na necelou polovinu, viz. tabulka v příloze, in: *Almanach ke 120.výročí založení ZUŠ Vl.Ambrose*, Prostějov 2009.

města se krvavým písmem zapisuje datum 26. dubna 1917 – při potlačení hladové demonstrace zahynulo 23 lidí a více než tři desítky bylo zraněných.²⁴

S novým elánem vstupuje Prostějov do poválečného období a do časů První republiky. V roce 1919 byl založen Klub přátel umění, který měl za úkol propagovat a přiblížit lidem divadlo, hudbu, literaturu a výtvarné umění v rámci setkání a koncertů, které bývaly často dosti nákladné. Klub fungoval jako sdružení čtyř odborů, přičemž v čele každého stál předseda zastupující vždy jeden výše zmíněný obor.²⁵

O kulturní náplň se staral dirigent Vilém Steinman, který jako sbormistr Orlice vyhledával repertoár zejména vlastenecký, např. Bendlův *Pochod Táborů*, Dvořákovo oratorium *Svatá Ludmila* a jiné. V roce 1919 však odešel do Brna a ve funkci sbormistra a především organizátora kulturního života prostějovského jej plnohodnotně nahradil až v roce 1921 Vladimír Ambros.²⁶

K odpoledním čajům či jako doprovod k němým filmům hrál soubor Josefa Wenclů, kam v roce 1925 přišel houslista Šimon Sadovský, který po rozpadu ansámblu založil v roce 1931 vlastní orchestr a přijal toho roku i angažmá v hotelu Tří králů, o tři roky později pak v zahradě hotelu Avion.²⁷ Soubor vedle české produkce sloužil i jako zprostředkovatel zahraniční tvorby zpívané buď s českým textem dosti se vzdalujícím originálu, nebo fonetickou angličtinou.

²⁴ Více informací ohledně této události in: Kol. autorů: *Prostějov Dějiny města II.*, Prostějov 1999.

²⁵ Vlk. Z.: *Hudební kultura Prostějova*, in Sborník z konference „Prostějov a jeho místo v dějinách Moravy“, s. 191 – 203, Prostějov 1994.

²⁶ Více o něm v samostatné kapitole.

²⁷ In: Deník hudebního souboru místní skup. L. H. v Prostějově, vedoucí Sadovský Šimon, zapisovatel Otakar Sekora, člen souboru. Uloženo v soukromém archivu Otakara Sekory.

V rámci reorganizace školství v ČSR se na Městské hudební a zpěvní škole zavedla v roce 1924 i další hudební oddělení – dechové a klavírní. Tou dobou působil ve funkci ředitele nástupce Ezechiela Ambrose Antonín Tušek, jehož o rok později vystřídal Ladislav Slováček, bývalý ředitel na břeclavské hudební škole. Během jeho vedení byl na škole zřízen i vlastní žákovský orchestr čítající až 37 žáků a ve školním roce 1934/1935 zahájilo činnost dramatické oddělení, které tou dobou nebylo obvyklé ani ve větších městech.²⁸

Následujícím ředitelem byl od roku 1935 Josef Hlavatý. Hned v počátcích se z jeho podnětu škola dočkala svého přejmenování na Městskou hudební a zpěvní školu dr. Leoše Janáčka a zapojila se více do městského kulturního života, zvláště při Klubu přátel umění, jehož byl Hlavatý spoluzakladatelem, zapisovatelem a předsedal dramatickému oddílu.²⁹

V roce 1926 odešel na celých 12 let Vladimír Ambros do Břeclavi a na jeho místě se vystřídala řada schopných dirigentů, mezi nimi např. Pavel Dostal, Ladislav Slováček či Alois Grumlík³⁰. U náročných skladeb se konečných fází jejich nastudování a konečně i koncertu samotného ujal Ambros, který sem z Břeclavi pro tyto účely zajížděl.³¹ Orchestrální sdružení provádělo náročné kusy, k slyšení byla například *Má vlast* nebo *9. symfonie* Ludwiga van Beethovena.

Rok 1938 a mnichovské události překazily oslavy 50. výročí založení Městské hudební a zpěvní školy dr. Leoše Janáčka. V nastanuvších válečných

²⁸ Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

²⁹ *Almanach ke 120.výročí založení ZUŠ Vl.Ambrose*, Prostějov 2009.

³⁰ Narodil se 30. 3. 1893 ve Vídni a zemřel 19. 1. 1965. Zaměřoval se na repertoár české a světové klasiky i skladatelů své doby. Dirigentské zkušenosti získal u Ferdinanda Vacha, pod nímž necelých 45 let zpíval. In: Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

³¹ Tamtéž.

dobách se vedení školy ujal František Chutný³², který na škole zavedl sborový zpěv a individuální nástrojovou výuku.³³

Existence spolků Vlastimila a Orlice pod řízením Aloise Grumlíka v letech 1927 až 1950 byla známá i za hranicemi regionu. Spolupracovaly s orchestrem Československého rozhlasu v Brně vedeným Břetislavem Bakalou a s úspěchy odjížděly z pražských pěveckých soutěží. Jejich vrcholným počinem bylo vystoupení ve Smetanově síni Obecního domu v Praze v dubnu 1941, kde zazněl cyklus *Haná zpívá* Josefa Vacy. Pozadu nezůstával ani tisk, který vychvaloval jejich produkci.³⁴

Městská hudební a zpěvní škola dr. Leoše Janáčka ve válečných letech nadále fungovala až do roku 1944, kdy v rámci omezení kulturního života Němci byla většina institucí, včetně hudebních škol, uzavřena. Učitelé, stejně tak členové Orchesterálního sdružení, byli v rámci totálního nasazení nuceni opouštět svá působiště a odejít na nucené práce. Účast na zkouškách orchestru se stále snižovala, ale ke schůzkám přesto docházelo. Jejich náplní byl poslech zakázaných skladeb a výměna zpráv o válce a jejich postupech.³⁵

Sadovského orchestr ukončil z politických důvodů činnost v prosinci roku 1944 a ke koncertování se navrátil až po osvobození, kdy téměř denně hrál pro sovětskou armádu. Teprve po jejím odchodu přijal opět angažmá v hotelích Tří

³² Narozen 15. 8. 1890 v Hudcově a zemřel 1. 3. 1968 v Opavě. Po studiích v Poděbradech, Praze, Lipsku a Římě, vedl mimo jiné srbský pěvecký sbor ve Vukovaru, nebo učil zpěv na operní škole v New Yorku. Za války působil jako dirigent pěveckého sboru Žerotín v Olomouci. Zdroj: www.opava-city.cz.

³³ Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

³⁴ Tamtéž a Marek, P.: *110 let pěveckého spolku Orlice*, Štafeta 4/72, Prostějov 1972.

³⁵ Štafeta 1/84, Prostějov 1984.

králů a Avion.³⁶ Vedle toho existoval orchestr Rafaela Kovaříka, založený v roce 1944, který o rok později vyhrál celostátní soutěž big bandů v Praze. V tutéž dobu mu byl z nařízení Protektorátu zrušen závěrečný koncert.³⁷

³⁶ In: Deník hudebního souboru místní skup. L. H. v Prostějově, vedoucí Sadovský Šimon, zapisovatel Otakar Sekora, člen souboru. Uloženo v soukromém archivu Otakara Sekory.

³⁷ Rozhovor provedla autorka s Miroslavem Jachníkem dne 7. prosince 2010.

POVÁLEČNÁ SITUACE V PROSTĚJOVSKÉ KULTUŘE

Den s datem 9. května 1945 je pro město Prostějov zapsán jako první den svobody po dlouhých letech okupace nacisty. Ani jemu se nevyhnuly letecké nálety, což mělo za následek rozsáhlé materiální škody. Trvalo léta, než se město se ztrátami vypořádalo. Největší ztráty ale měl Prostějov co do počtu válečných obětí, mezi nimiž nechyběly osoby dříve činné v prostějovském hudebním životě. Největší podíl obětí byl však židovské národnosti.³⁸

Vzrostl zájem o lidově-hudební činnost. V roce 1945 byl při ZK ROH založen folklórní soubor Mánes.³⁹ Kulturní život zpočátku řídil Městský kulturní a propagační odbor, na který navázala rokem 1946 Místní rada osvětová. Vedle toho nadále existoval Klub přátel umění se snahou vzbudit v obyvatelích zájem o vážnou hudbu, který se však nesetkal s přílišnými ohlasy. Velice populární byly hudební produkce k tanci a poslechu v podání již zmíněných orchestrů Sadovského, Kovaříkova, ansámbl kolem saxofonisty Miroslava Copa, či rokem 1945 činnost zahajující soubor Rafaela Štarnovského.⁴⁰

³⁸ Celkový počet obětí dosáhl čísla 1430, z toho 1300 národnosti židovské, více informací ohledně této události in: Kol. autorů: *Prostějov Dějiny města II.*, Prostějov 1999.

³⁹ Vlk. Z.: *Hudební kultura Prostějova*, in Sborník z konference „Prostějov a jeho místo v dějinách Moravy“, s. 191 – 203, Prostějov 1994.

⁴⁰ In: Deník hudebního souboru místní skup. L. H. v Prostějově, vedoucí Sadovský Šimon, zapisovatel Otakar Sekora, člen souboru. Uloženo v soukromém archivu Otakara Sekory.

MĚSTSKÁ HUDEBNÍ A ZPĚVNÍ ŠKOLA DR. LEOŠE JANÁČKA

Od svého založení v roce 1889 byla škola v provozu nepřetržitě až do roku 1944, kdy byla uzavřena a její prostory byly poskytnuty k válečným účelům. V březnu 1945 se však začalo opět, ač částečně, vyučovat. V této době školu vede František Chutný, kterého 1. prosince t. r. vystřídá ve funkci Florián Šmíd⁴¹, který do Prostějova přišel z nedalekého Přerova se zkušenostmi s vedením tamější hudební školy. Jeho hlavní inovací bylo zavedení povinné hudební nauky. V letech 1948 až 1955 pak působil i jako inspektor hudebních škol na území dnešního Olomouckého kraje. Počáteční stav počtu žáků nedosáhl ani čtyř stovek, ve školním roce 1949/1950 jich škola vyučovala již 747.⁴² Vedle výuky na hudební nástroje se vyučovalo až do roku 1948 i rytmice.

SPOLKY VLASTIMILA A ORLICE

Nacistická perzekuce se nevyhnula ani prostějovskému spolku Orlice. Pět lidí bylo během války vězněno, jeden člen byl dokonce popraven.⁴³ Počet účinkování byl silně omezen. Skromnější počet vystupování pocítila i Vlastimila, která se v době války omezovala spíše na kůr kostela U Milosrdných bratří.

Po osvobození se první koncert Orlice a Vlastimily konal již 2. června 1945 v nemocnici U Milosrdných bratří v Prostějově, který byl pořádán pro raněné

⁴¹ Žil v letech 1908 až 1958. In: *Almanach ke 120.výročí založení ZUŠ Vl.Ambrose*, Prostějov 2009.

⁴² Tamtéž.

⁴³ Oním popraveným byl Vojtěch Potěský, in: *Památník k 120. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice*, Prostějov 1982.

sovětské vojáky. Další vystoupení probíhala po prostějovském okolí při příležitosti odhalení pomníků obětem fašismu. V roce 1949 se vzdal funkce Alois Grumlík a vedení se pohostinně ujal kpt. Antonín Dražil⁴⁴, bývalý člen České filharmonie toho času působící jako kapelník vojenské hudby v Olomouci, který se dirigování učil u Václava Talicha.

ORCHESTRÁLNÍ SDRUŽENÍ

Ke konci války pořádá Vladimír Ambros, tehdejší vedoucí tělesa, tzv. hudební neděle, které probíhaly v Národním domě a kam zval významné spolky a tělesa z Čech, např. brněnské Moravské dechové kvinteto. Účast na zkouškách Orchesterálního sdružení se neustále snižovala vlivem totálního nasazení.⁴⁵

Oficiálně obnovil orchestr činnost nedlouho po osvobození. V rámci oslav uspořádal dne 2. června 1945 ve spolupráci s olomouckým divadlem slavnostní koncert, kde zazněly tři věty ze Smetanovy *Mé vlasti* a Dvořákova *Novosvětská*. Během dalších let byly pořádány často nákladné zájezdy a koncerty do velkých moravských měst.⁴⁶

⁴⁴ Narodil se 7. 4. 1907 v Krásném Březnu u Ústí nad Labem a zemřel 13. 1. 1981 v Olomouci. Heslo „Dražil, Antonín“, autoři hesla: Bohumil Pešek a Eva Vičarová. In: www.ceskyhudebnislovník.cz.

⁴⁵ Štafeta 1/84. S. 10, roč. 84. Prostějov 1984.

⁴⁶ Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

Vladimír Ambros toho času přišel s myšlenkou pořádat hudební dostaveníčka v altánku ve Smetanových sadech. Netěšila se ale přílišnému zájmu, a proto jim byl brzy konec.⁴⁷

V dubnu 1947 ve spolupráci s Moravskou filharmonií uspořádalo Orchesterální sdružení koncert, kterým oslavil Ambros své již pětadvacetileté působení v tomto tělese. Zvolili tehdy náročný program, na kterém nechyběl *Karneval* od Antonína Dvořáka, symfonická báseň *O věčné touze* Vítězslava Nováka či *Symfonie č. 2* od P. I. Čajkovského.

⁴⁷ Viz. poznámka č. 35.

50. LÉTA A OSOBNOST VLADIMÍRA AMBROSE

Již od roku 1948 byla kulturní složka pod přísným dozorem státu, což nejlépe vystihne citace výroku Dr. Zdeňka Vlka v příspěvku *Hudební kultura Prostějova*: „Každá z důležitějších akcí byla programově určována, tématicky nadiktována, pečlivě prověřena a schválena k tomu dosazenými orgány, aby jednak vyhovovaly účelu, jednak aby se do nich nevloudila nějaká nežádoucí ideologická diverze, která by mohla urazit vkus a cítění elitní části stranického publika.“⁴⁸

Všeobecně známým se stal v letech padesátých Orchestr závodního klubu Oděvního podniku, který vedl Miloslav Milotínský, dříve působící jako trumpetista v souboru Miroslava Copa.⁴⁹ Mimo Společenský sál Oděvního podniku, kde hrál soubor každý pátek, vystupoval též o sobotách v Dělnickém domě a o nedělích v sále Sokolovny. Vedle Milotínského nadále fungoval orchestr Šimona Sadovského se stálým angažmá v hotelu Avion a vznikly soubory nové - Jiřího Turečka, Miloše Bartáka či Františka Lizny.⁵⁰ Na vystoupeních k tanci, kterým vždy předcházel v rozsahu dvou až třech hodin výběr z operet k poslechu, zněl nejčastěji swing, ale i začínající rock'n'roll podaný na vysoké hráčské úrovni.⁵¹ V roce 1955 vystřídal

⁴⁸ Vlk. Z.: *Hudební kultura Prostějova*, in Sborník z konference „Prostějov a jeho místo v dějinách Moravy“, s. 191 – 203, Prostějov 1994.

⁴⁹ Na roku narození Miloslava Milotínského se pamětníci nedokázali shodnout, mělo by se jednat o období mezi rokem 1928 až 1932. Zemřel ve švýcarském Oltenu v roce 2007. Informace získala autorka na základě rozhovoru s Petrem Hanzlíkem dne 15. listopadu 2009, Jaroslavem Langrem a Miroslavem Jachníkem dne 7. prosince 2010.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ Mimo to pro všechny soubory platilo pravidlo prokládat skladby české a „západní“ skladbami ruskými. Zdroj: tamtéž.

Otakar Sekora ve vedení ansámblu Šimona Sadovského, který byl nucen post opustit ze zdravotních důvodů.⁵²

Rock'n'rollu a repertoáru ryze tehdejšímu se věnovala kapela V1⁵³ kolem kytaristy Miroslava Kolby⁵⁴ založená koncem padesátých let.

MĚSTSKÁ HUDEBNÍ ŠKOLA LEOŠE JANÁČKA

Pod vedením ředitele Floriána Šmída roste počet zájemců o hudební vzdělání. Např. ve školním roce 1952/1953 vzrostl počet žáků na 1067. Zasloužilo se o to i zřízení pobočky v Plumlově, Kostelci na Hané a v Brodce u Prostějova. Plumlovská větev se však v roce 1955 plně osamostatnila.⁵⁵

Vedle výuky hry na klavír a housle se na škole vyučovalo i hře na violoncello, dechové žesťové i dřevěné nástroje, kytaru či varhany, nechyběla však ani hlasová výchova formou sólového zpěvu. Činnost pedagogů probíhala i za hranicemi hudební školy. Aktivně se podíleli v dalším kulturním dění města a účinkovali v Orchestrálním sdružení.⁵⁶

V rámci vybudování jednotné vzdělávací soustavy v republice vznikaly celé řady odborných soutěží. Již v jejich počátcích v nich zaujímala prostějovská

⁵² In: Deník hudebního souboru místní skup. L. H. v Prostějově, vedoucí Sadovský Šimon, zapisovatel Otakar Sekora, člen souboru. Uloženo v soukromém archivu Otakara Sekory.

⁵³ V1 podle nacistické zbraně „fau eins“. Zdroj: Rozhovor autorky s Petrem Hanzlíkem dne 15. listopadu 2009, Jaroslavem Langrem a Miroslavem Jachníkem dne 7. prosince 2010.

⁵⁴ Narodil se 23. 7. 1943, zemřel 21. 10. 2004. Absolvoval Konzervatoř v Brně a v letech 1967 až 1973 hrál v kapele Pavla Nováka v Přerově. Učil na ZUŠ Vl. Ambrose v Prostějově. Autor metodiky Kytarová škola hrou. In: www.miroslavkolba.wz.cz, 7. 12. 2010.

⁵⁵ *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose, Prostějov 2009.*

⁵⁶ Tamtéž.

hudební škola významné místo. Z jejich řad vzešly mnohé významné pedagogické osobnosti či výkonní umělci, za všechny můžeme uvést skladatele a klavíristu Milana Dvořáka⁵⁷. V rámci reorganizace se v roce 1951 mění i název školy na Základní hudební škola v Prostějově.

Florián Šmíd se zasloužil o prudký rozvoj prostějovské hudební školy. Rokem 1958, kdy předčasně zemřel, tak skončilo jedno z nejvýznamnějších období školy. Do konce padesátých let a v průběhu několika let šedesátých se ve vedení školy prostrídalo několik většinou učitelů školy, kteří byli do funkcí jmenováni prozatímně⁵⁸.

ORCHESTRÁLNÍ SDRUŽENÍ

Léta padesátá se potýkají s klesajícím zájmem ze strany hráčů i posluchačů. Řada členů orchestru již nedlouho po válce odešla do jiných měst a ze strany publika vzrostl zájem spíše o produkci Moravské filharmonie Olomouc.⁵⁹

I přes tyto překážky se ale těšilo vynikající hráčské úrovni, což ohrozila až smrt Vladimíra Ambrose v roce 1956. Vedení se ujal dlouholetý člen orchestru a dirigent J. Faustin.⁶⁰ Během několika dalších let se však projevíly finanční

⁵⁷ Více o něm v samostatné kapitole.

⁵⁸ Jmenovitě Božena Procházková a Emanuel Dvořák. In: *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose*, Prostějov 2009.

⁵⁹ Štafeta 1/84. S. 10, roč. 84. Prostějov 1984.

⁶⁰ Občanským jménem Jan Procházka. Narozen 15. 12. 1906. Byl žákem Vladimíra Ambrose, pod nímž pak od roku 1921 hrál v Orchestrálním sdružení na housle. Již jako student zkomponoval scénickou hudbu k různým divadelním hrám (např. *Půlnoční strašidlo*, *Tameike*, *Lucerna*, *Mirandolina*, ad.) či komorní skladby (5 smyčcových kvartet, *Romance pro lesní roh a klavír*, *Čtyři věty pro smyčce*, ad.). Působil jako dirigent ochotnického divadla hanácké obce, kde nastudoval nad

nedostatky, které se podepsaly zejména v dechové sekci, jež nebyla nikdy soběstačná a musely být přizvávány posily z orchestrů olomouckých či brněnských.

SPOLKY VLASTIMILA A ORLICE

Během působení Antonína Dražila v obou sborech se v roce 1951 provedla díla *Haná zpívá*, *Moravě* od Nešvery, *Barvíkův Mír*, sbory ze Smetanových oper či *Velké, široké, rodné lány* od J. B. Foerstera. Právě v témže roce, dne 29. května, se oba sbory zúčastnily pohřbu tohoto českého skladatele. V roce 1952 Dražil odchází do rozhlasového orchestru v Ostravě. Nahradil jej Jaroslav Gamba, dlouholetý člen Orlice a učitel na Městské hudební škole Leoše Janáčka.⁶¹

Hned v počátcích mohl společně se sbory oslavit již devadesátileté výročí Orlice, při jejíž příležitosti zazněly vedle tradičních sborů i nově nastudovaná *Prosba* odvedeného od Pavla Křížkovského, nebo jako vzpomínka na bývalého sbormistra Ezechiela Ambrose byl uveden sbor *Rodné brázdy*. O rok později se oba sbory zúčastnily i oslav devadesáti let od založení dalšího významného moravského pěveckého spolku – kroměřížského Moravanu.

V roce 1953 střídá Gambu na postu vedoucího obou sborů Karel Hejdušek, který sám byl členem Orlice již od roku 1938.⁶²

200 operet a zpěvoher. Zemřel v únoru 1980. In: Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969 a www.amaterskedivadlo.cz.

⁶¹ *Památník k 120. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice*, Prostějov 1982.

⁶² O Karlu Hejduškovi více v samostatné kapitole.

OSOBNOST VLADIMÍRA AMBROSE

Vladimír Ambros se narodil 18. září 1890 v Prostějově. Jeho otcem byl Ezechiel Ambros, pod jehož vedením vzkvetl nejen jeden prostějovský hudební spolek a na nějž jeho syn navázal. Vladimír se podrobil i se svým bratrem Emanuelem intenzivní výuce hry na nástroj a harmonie. Po jednom roku stráveném na Obchodní akademii v Prostějově sám otec uznal, že by se dále mohl věnovat studiu hudby, a proto nastoupil roku 1907 na brněnskou varhanickou školu, kde byl jeho učitelem, stejně jako otci, Leoš Janáček. U něj navštěvoval přednášky o sonátách, které zde byly zřízeny namísto přednášek o hudebních skladatelích⁶³. Největším zážitkem pro Ambrose byly duchovní koncerty pod vedením jeho učitele a zde již bylo patrné, že Janáček Ambrosovi umělecky imponoval. Byl jeho velkým vyznavačem, ale ve skladatelském vývoji byl spíše dotčen tvorbou Vítězslava Nováka, pravděpodobně od doby, kdy slyšel jeho dílo *Sonata Eroica*.

V roce 1910 absolvoval na varhanické škole a ve skladbách kolem tohoto období jsou znatelné vlivy Josefa Suka a romantismu. I během let 1910 a 1911 skládal v tomto duchu, což napovídají skladby *Nálady pro klavír* o dvou částech- *Jaro, Léto a Podzim, Zima, Dumka pro housle a klavír, Nálady duše pro housle a klavír*, melodramy *Hornická balada* a *Holoubek* a klavírní trio *Láska*, které již dokončil ve Frankfurtu. K odcestování do Frankfurtu nad Mohanem jej přiměly hned dvě věci- první bylo přátelství rodiny Ambrosovy s Františkem Neumannem⁶⁴, který zde působil od roku 1904 jako druhý kapelník v divadle, a

⁶³ Gyurkovisc, K.: *Hudební skladatel Vladimír Ambros*, KZprávy, č. 9, Prostějov 1940.

⁶⁴ Přerovský rodák (nar. 16. 6. 1874), který dětství a mládí prožil v Prostějově. Byl významnou dirigentskou osobností nejen v české hudební kultuře. Zemřel v Praze 25. 2. 1929 na zápal plic. In: Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

druhou záležitostí bylo úmrtí jeho maminky Marie Ambrosové, roz. Zapletalové, což bylo pro tehdy jednadvacetiletého skladatele velkou ranou.

V roce 1911 tedy přijal místo korepetitora při divadle ve Frankfurtu nad Mohanem. Zaujalo jej zde dirigentské umění šéfa opery Wilhelma Josefa Mengelberga, který mu později umožnil občasné dirigování operet. Pro další vzdělávání vyhledal ředitele Hochovy frankfurtské konzervatoře Iwana Knorra⁶⁵, který předtím působil v ruském Charkově a platil za dobrého hudebního teoretika a skladatele. Na konzervatoři se seznámil s anglickým skladatelem C. Scottem⁶⁶, který jej pozval v letech 1929 a 1932 k dirigování do rozhlasu v Londýně. Ve Frankfurtu na něj zapůsobily i zde uváděné díla z pera Clauda Debussyho. Skladby z tohoto období byly převážně ovlivněny impresionismem, což známe pouze ze záznamů. Noty byly ztraceny⁶⁷.

Po celý svůj frankfurtský pobyt bydlel v penzionu, kde se seznámil i se svou budoucí ženou, s Angličankou Mabel Frances Speakmanovou. Ta se pohybovala ve vyšších německých společenských kruzích a živila se zde leklemi konverzace angličtiny, dobře také hrála na klavír. Byl jí natolik okouzlen, že jí věnoval klavírní skladbu *Liebesnacht*, nejprve označovanou jako *Mab gewidmet*. V druhém ročníku konzervatoře získal tzv. Mozartovo stipendium, kterého využil pro odcestování do Anglie⁶⁸.

⁶⁵ Žil v letech 1853 až 1916. Zdroj: wikipedia.org.

⁶⁶ Cyril Scott – anglický skladatel, spisovatel a básník, narozen 27. 9. 1879, zemřel 31. 12. 1970, in: wikipedia.org.

⁶⁷ Gyurkovisc, K.: *Hudební skladatel Vladimír Ambros*, KZprávy, č. 9, Prostějov 1940.

⁶⁸ Gregor, V.: *Vladimír Ambros (1890-1956) – Život a dílo*, Prostějov 1969.

5. srpna 1914 se staly dvě události velice důležité pro Ambrosův další život- Anglie vstoupila do válečného stavu s Rakousko- Uherskem a s Německem a téhož dne se konala svatba Vladimíra Ambrose a Mabel Speakmanové.⁶⁹ První událost mu přerušila na dlouhou dobu styky s domovem a byl zde brán jako cizinec, což pro něj znamenalo omezený pohyb (mohl se vzdálit nejvýše 4 km od Londýna). Nedověděl se tak ani o smrti otce v roce 1915. Uplatnil se zde jako dirigent Cowent Garden Theatr a opery Carl Rossa & comp.

Z anglického období nejsou bohužel skladby dochovány, kromě *A Faun's Love*, která je, jak již název napovídá, ovlivněna Debussym.⁷⁰

V roce 1921 se vrátil i s ženou zpět do Prostějova. Zde byl hudební život po smrti jeho otce ochromen, a tak po jeho vzoru nastoupil jako učitel do Městské hudební a zpěvní školy, sbormistr pěveckých spolků Vlastimila a Orlice a dirigent Orchestrálního sdružení. Všechny spolky byly během jeho působení na vzestupu a byla opět hrána věhlasná díla skladatelů českých a zahraničních. Pro příklad uveďme úspěch sboru Vlastimila na pěveckých závodech v Praze, kdy obdržel II. cenu v I. kategorii.

Roku 1924 začal pracovat na své první opeře o třech jednáních *Ukradené štěstí* s vlivy Janáčka. Opera byla zkomponována dle stejnojmenného dramatu rusínského spisovatele Ivana Franka s libretem od Květy Zahradníkové- Krapkové, která jej napsala i pro další operu *El Christo de la Luz*. Premiéra proběhla 19. 1.

⁶⁹ Viz pozn. č. 57.

⁷⁰ Gyurkovisc, K.: *Hudební skladatel Vladimír Ambros*, KZprávy, č. 9, Prostějov 1940.

1925 v Městském divadle v Brně pod vedením dirigenta Jana Janoty. V téže roce složil melodram na slova Jiřího Wolкера *Balada o nenarozeném dítěti*.⁷¹

V roce 1926 odešel do Břeclavi, kde vzal místo ředitele hudební školy na celých 12 let. Mimo tuto funkci řídil v Uherském Hradišti Slováckou filharmonii, zajížděl do Prostějova dirigovat Orchesterální sdružení a do Brna orchestr Brněnského rozhlasu. Během tohoto období dokončil svou druhou operu *El Christo de la Luz*, jejíž premiéra byla 30. března 1929 v Brně opět pod Janotovým vedením. Skladatel zde použil jako námět druhou ze *Tří legend o krucifixu* od Julia Zeyera. K *Baladě o nenarozeném dítěti* se během břeclavského působení vrátil opět, tentokrát námět zhudebnil jako symfonickou báseň.

Dalším velkým dílem této doby je symfonická báseň *Beskydy* pro velký orchestr, která poprvé zazněla roku 1930 v Brně. Nejzávažnější z tohoto období je ale *Symfonieta* z roku 1938, která reagovala na ohrožení nacismem, jež silně pociťoval právě v Břeclavi, městem pod vedením Henleinovy strany. V roce 1940 si vysloužila II. cenu Jubilejní nadace Bedřicha Smetany.⁷²

Roku 1938 se vrátil zpět do Prostějova, kde již zůstal do své smrti. Usiloval o místo v brněnském rozhlase a učitelském sboru brněnské konzervatoře. Obě místa padla, a proto přerušil styky s Brnem. Soustředil se tedy více na Prahu, kde spolupracoval s pražskými hudebníky, např. s Rafelem Kubelíkem.

⁷¹ Gregor, V.: *Vladimír Ambros (1890-1956) – Život a dílo*, Prostějov 1969.

⁷² Gyurkovisc, K.: *Hudební skladatel Vladimír Ambros*, KZprávy, č. 9, Prostějov 1940.

Třetí a zároveň poslední Ambrosovou operou byla *Maryla*, která byla na objednávku jako „socialistický závazek pro olomoucké divadlo“.⁷³ Komponoval ji v letech 1949 až 1951 a své premiéry se dočkala 10. října 1953 v Moravském divadle v Olomouci. Mezitím složil ještě další díla v realistickém duchu, jako např. *Rolnickou suitu* nebo *III. symfonii*.

Marylou ukončil svou skladatelskou kariéru a zemřel 12. května 1956 v Prostějově. Mimo velká operní díla složil celkem tři symfonie, dva smyčcové kvartety a množství drobných skladeb, z nichž za zmínku stojí třeba pětidílný klavírní cyklus *Dětské srdce*.

⁷³ Gregor, V.: *Vladimír Ambros (1890-1956) – Život a dílo*, str. 98, Prostějov 1969.

60. LÉTA

Obecně se celá šedesátá léta nesla v duchu uvolnění politického napětí, což se odrazilo i v kultuře. Vznikaly nové umělecké směry, rozvolnění se projevilo i v tisku. Završením bylo tzv. Pražské jaro v roce 1968, které se však dočkalo brzkého konce. Oproti jiným českým městům se datum 21. srpen 1968 v Prostějově pojí s tragickou ztrátou tří životů při vpádu vojsk Varšavské smlouvy.⁷⁴

Přelom let padesátých a šedesátých byl ve znamení rock'n'rollu. Kromě skupiny V1 vznikla v roce 1960 kapela složená zejména ze studentů Střední průmyslové školy The Records. Rokem 1964 počínaje se začaly v Prostějově formovat big beatové kapely, ponejprve na základě setkávání v prostorách sloužících jako zkušebna v Národním domě.⁷⁵ Vedle toho nadále v hotelích a restauračních zařízeních byla k slyšení a k tanci hudba Milotínského, Sekorova či nově vzniklého Kaňákova orchestru, který proslul tzv. švédským obsazením souboru – čtyři saxofony, sólová trubka, čtyřčlenná rytmika a zpěvák.⁷⁶

Rok 1968 se stal osudným pro Milotínského ansámbl, jehož vedoucí, Miloslav Milotínský, emigroval z důvodů nastalých změn politických do Švýcarska. Soubor ale existoval nadále pod vedením Václava Paráka.⁷⁷ Mezi odezvami na srpnové události roku 1968 nechyběly požadavky rodičů na zrušení výuky ruského jazyka na školách nebo absence oslav a průvodu k výročí Velké říjnové socialistické

⁷⁴ Kol. autorů: *Prostějov. Dějiny města II.*, Prostějov 1999.

⁷⁵ Rozhovor autorky s Petrem Hanzlíkem dne 15. listopadu 2009.

⁷⁶ Rozhovor autorky s Miroslavem Jachníkem dne 7. prosince 2010.

⁷⁷ Tamtéž.

revoluce. V rámci tichého protestu se 18. února 1969 v Intimit klubu uskutečnilo vystoupení Karla Kryla.⁷⁸

Beatová kultura vyvolávala u představitelů města vlnu nevole, dle pamětníků ale menší, než tomu bylo v jiných městech, neboť mezi sympatizanty nebo přímými aktéry big beatové hudby nechyběli lidé z řad KSČ, někteří i s významnějšími posty.⁷⁹ I přesto se ale vystoupením, která bývala pojmána mnohdy dosti expresivně, nevyhýbaly zásahy Veřejné bezpečnosti. Vyvrcholením byl Beatový festival v roce 1969, který proběhl v sále Klubu Oděvního Podniku a o němž se nechvalně psalo v článku „Nahá kultura“ Závodního časopisu Oděvního Podniku.⁸⁰

ZÁKLADNÍ HUDEBNÍ ŠKOLA V PROSTĚJOVĚ

Počátky let šedesátých byly ve znamení hledání ředitele odpovídající umělecké i pedagogické úrovni. O to naléhavější bylo, když počínaje rokem 1961 prošla prostějovská hudební škola celostátní reformou, což s sebou přineslo jednotný systém Lidové školy umění v sobě nesoucí i zásady pro vznik a vývoj víceoborového typu školství. Došlo tak během dalších tří let k přidružení výtvarného, tanečního a literárně dramatického oboru k již zažitému oboru

⁷⁸ Kol. autorů: *Prostějov. Dějiny města II.*, Prostějov 1999. Mimo jiné se konaly i koncerty Jaroslava Hutky. Zdroj: Rozhovor s Petrem Hanzlíkem dne 15. listopadu 2009.

⁷⁹ Rozhovor autorky s Petrem Hanzlíkem dne 15. listopadu 2009.

⁸⁰ Tamtéž.

hudebnímu: v roce 1961 vznikl obor taneční, o rok později se připojil obor výtvarný a v roce 1964 i obor literárně dramatický.⁸¹

V letech 1960 až 1962 byla pověřena do funkce ředitele školy Věra Müllerová – Klvaňová, kterou vystřídal Alfréd Kočiš, působící na škole do roku 1963. Do roku 1964 poté pozici zastávala Lýdie Šubčíková.⁸²

Od 4. března 1964 nastoupil na post ředitele školy Radomír Kubáník⁸³, který do Prostějova přišel z Uničova se zkušenostmi z tamějšího hudebního školství. Působil na škole během dalších 22 let. Hned v prvním roce se zasloužil o založení literárně-dramatického oboru, a nejen proto se škola dočkala řady úspěchů, jejíž odezva byla patrná i v počtu žáků. Hned ve školním roce 1965/66 navštěvovalo školu 1299 žáků, z toho drtivá většina obor hudební (961 žáků), taneční obor 127, výtvarný 104 a literárně dramatický 107 žáků z celkového počtu, do nějž však nejsou zahrnuti žáci navštěvující pobočky školy v Kostelci na Hané, Konici, Němčicích na Hané, v Brodce u Prostějova a Klenovicích.

Ve školním roce 1967/68 mezi zažité soubory akordeonový, houslový, taneční apod. přibyl soubor bigbeatový.

V roce 1969 tak došlo k základní reorganizaci: kostelecká a konická pobočka se připojila k LŠU Plumlov, z pobočky v Němčicích byla zřízena samostatná LŠU, k níž se přidala pobočka v Brodce a Klenovicích. Ve Vrbátkách založená samostatná klavírní třída zůstala nadále pod správou LŠU v Prostějově.

⁸¹ *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose, Prostějov 2009.*

⁸² Tamtéž.

⁸³ Naroděn 4. března 1964 a zemřel 10. června 1986. In: *Kronika LŠU, Prostějov 1965 – 2009.*

Nebyla to však jediná událost, kterou se zapsal rok 1969 do dějin školy. Ku příležitosti 80. výročí založení školy se Lidová škola umění přejmenovala na Lidovou školu umění Vladimíra Ambrose. Jeho osoba, jejíž význam sahal daleko za hranice regionu, byla se školou úzce spjata.

Společně s Janou Rybářovou a Františkem Rybářem založil Radomír Kubáník v říjnu 1964 Ambrosovo trio, nejprve jen pro účel jednoho učitelského koncertu.⁸⁴

SPOLKY VLASTIMILA A ORLICE

Osazenstvo sborů stárne jako důsledek nezájmu mladé generace, které se nabízí jiné možnosti na poli kulturního vyžití. Orlice a Vlastimila se věnovala zejména pořádání výchovných žákovských koncertů. Samotná Orlice se pak účastnila krajských pěveckých slavností, např. v Brně, Olomouci, v Hukvaldech, v Jihlavě, ve Znojmě a dalších městech. Společně s Vlastimilou se pak zapsal do pamětí obou spolků zájezd z roku 1965 na východní Slovensko.⁸⁵

V září 1967 vystoupily oba sbory s cyklem *Haná zpívá* na národopisném festivalu ve Strážnici, kde se taktovky poprvé ujal Otakar Hanzelka jako zástup Karla Hejduška, který zaskakoval za klavíristu. Sbory vystoupily také v roce 1968 na mimořádně důstojné oslavě 50. výročí založení Československé republiky.⁸⁶

⁸⁴ *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose*, Prostějov 2009.

⁸⁵ *Památník k 140. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice*, Prostějov 2002.

⁸⁶ *Památník k 120. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice*, Prostějov 1982.

ORCHESTRÁLNÍ SDRUŽENÍ

Po J. Faustinovi se ujal vedení Ladislav Holoubek a správu nad tělesem přebrala Osvětová beseda, která však finanční nedostatky neustála a Orchesterální sdružení se definitivně rozpadlo.⁸⁷

Poslední koncert proběhl 23. dubna 1963. Pod taktovkou J. Faustina a ve spolupráci se spolky Vlastimila a Orlice zazněl průřez Dvořákovou *Rusalkou*.

Na tradici Orchesterálního sdružení chtěl navázat Radomír Kubáník, a proto byl roku 1964 zřízen Komorní orchestr učitelů LŠU a později v roce 1967 Collegium musicum, jehož vedoucím a dirigentem se Kubáník stal až po smrti skladatele Václava Koláře v roce 1971.⁸⁸

⁸⁷ Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

⁸⁸ Tamtéž.

70. LÉTA A OSOBNOSTI KAREL HEJDUŠEK A ALFONS JINDRA

Celá sedmdesátá léta se nesla ve znamení tzv. normalizace. V tisku, kultuře a jinde byla zavedena tuhá cenzura. Ve Stráži lidu, regionálním týdeníku, vycházel dubnem 1970 počínaje seriál *Tváří v tvář pravdě*, kde normalizátoři v prostějovském okrese analyzovali politický vývoj v letech 1968 až 1969.⁸⁹

I když politická situace beatové kultuře příliš nepřála, přesto se uskutečnila v dubnu roku 1972 v Klubu strojařů přehlídka big beatových skupin z celého československé republiky.⁹⁰

Každá kapela musela absolvovat tzv. rekvalifikační přehrávky, čímž se vyloučil nevhodný repertoár a skupina si zaručila možnost veřejně vystupovat.⁹¹ Povědomí o tehdejší tvorbě zahraničních umělců zajišťoval v letech 1973 až 1980 diskžokej Petr Hanzlík, který se tak stal trnem v oku místním „odborníkům“ přes kulturu a byl nucen počátkem let osmdesátých emigrovat do Rakouska.⁹²

S daleko menším obsazením vystupoval se stálým angažmá v Sokolovně Milotínského orchestr, stejně tak i soubor Kaňákův v Dělnickém domě a rock'n'roll hrající skupina V1.

⁸⁹ Kol. autorů: *Prostějov. Dějiny města II.*, Prostějov 1999.

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Rozhovor autorky s Petrem Hanzlíkem dne 15. listopadu 2009.

⁹² Tamtéž.

LIDOVÁ ŠKOLA UMĚNÍ VLADIMÍRA AMBROSE

Počátky sedmdesátých let jsou ve znamení poklesu zájmu o literárně dramatický obor. V roce 1971/72 navštěvovalo tento obor pouhých 6 dětí, v následujícím roce se však stav změnil na 34 žáků a postupem let se neustále zvyšoval.⁹³ V roce 1972 na XV. ročníku Wolkrova Prostějova získal dramatický soubor LŠU hlavní cenu poroty.

Obor hudební tradičně převyšoval co do návštěvnosti obory výtvarné, taneční a literárně dramatický, mezi nástroji pak dominoval klavír. Hráčské aktivity ředitele Radomíra Kubáníka i dalších členů učitelského sboru byly dobrým příkladem pro žáky. Jejich dovednosti byly nesčetněkrát oceňovány v soutěžích Lidových škol a prostějovská LŠU si tak držela svými výsledky po celá sedmdesátá léta druhé místo v kraji.⁹⁴ Přispělo to k narůstajícímu zájmu o hudební vzdělání. Ve školním roce 1976/77 se počet žáků přehoupl přes tisíc a tento stav si škola udržela až do počátku osmdesátých let.

V roce 1979 byl založen malý dechový soubor, který se těšil velké oblibě a až na obměny v řadách interpretů se drží na škole dodnes.

COLLEGIUM MUSICUM

Od roku 1971 byl uměleckým vedoucím i dirigentem v jedné osobě Radomír Kubáník. Soubor se vyznačoval uváděním nepříliš známých děl předklasického období. Těšil se vysoké interpretační úrovni, o čemž svědčila nejen mnohaletá

⁹³ *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose, Prostějov 2009.*

⁹⁴ Tamtéž.

účast na festivalech komorní hudby v Náchodě, Třebíči či Prachaticích, ale zejména úspěšný byl koncert z roku 1977 v pražském Karolinu.⁹⁵

Současně místní komorně-hudební mezeru vyplňovalo Ambrosovo trio.

SBORY ORLICE A VLASTIMILA

Karel Hejdušek se vzdal kvůli onemocnění v roce 1972 funkce sbormistra Orlice. Nahradil jej Otakar Hanzelka, který v Orlici dále působil již více než 30 let, od roku 1967 si vedení občas vyzkoušel jako zástupce dirigenta. Vlastimilu i přes zdravotní obtíže vedl až do své smrti v roce 1978, pak jej nahradil ředitel Základní umělecké školy Zdeněk Přikryl.⁹⁶

V průběhu sedmdesátých let bylo pořádáno okolo pětadvaceti koncertů ročně, oba sbory se nadále zúčastňovaly pěveckých slavností a setkání, např. v Jihlavě roku 1975 nebo o dva roky později v Ústí nad Labem.⁹⁷ Ve spolupráci s Moravskou filharmonií bylo nastudováno oratorium *De Profundis* od Josefa Nešvery. Již tradičně je uváděn i cyklus *Haná zpívá*.

KAREL HEJDUŠEK A JEHO PŘÍNOS PRO PROSTĚJOVSKÝ KULTURNÍ ŽIVOT

Narodil se nedlouho před vznikem Československé republiky, 21. července 1918 v Prostějově. Po absolvování klasického gymnázia tamtéž, kde poznal díky

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ Písemné vzpomínky Marie Hejduškové, uložené v soukromém archivu M. Hejduškové.

⁹⁷ *Památník k 120. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice, Prostějov 1982.*

sbormistru zdejšího sboru Dr. Škrachovi krásy sborového zpěvu, studoval na učitelském ústavu v Kroměříži. Poté působil jako učitel matematiky, dějepisu a hudební výchovy ve školách po celém prostějovském okrese, první osudovou mu byla v roce 1940 škola ve Vrahovicích.⁹⁸

Základních hudebních znalostí ve zpěvu, hře na housle, klavír, varhany a harmonium nabyl u učitele a skladatele Aloise Hanuše. Prvních dirigentských zkušeností se mu dostalo od tehdejšího sbormistra Orlice Aloise Grumlíka a dirigenta chrámového sboru Leopolda Laníka. Později absolvoval pod Uníí českých pěveckých sborů sbormistrovský kurz.

Již jako student se věnoval bohaté hudební činnosti. Po smrti dirigenta chrámového sboru při chrámu svatého Petra a Pavla Metoděje Janíčka v roce 1938 se chopil taktovky a zůstal jí věrný po dobu dalších 40 let.⁹⁹ Sbor pod jeho vedením nastudoval desítky skladeb od různých autorů, sám Hejdušek pro něj komponoval. Mezi počtem duchovních skladeb je třeba vyzdvihnout mši *Missa sancti Caroli Boromei*, dokončená 11. prosince 1940.

Další zásluhou mu budiž udržení dobré umělecké úrovně u sborů Orlice i Vlastimila, kde začínal jako řadový člen v roce 1938. 13. února 1953 se stal druhým sbormistrem, o dva roky později povýšil na prvního sbormistra a byl jím po dobu dalších pětadvaceti let. Společně s díly Dvořákovými, Smetanovými, Fibichovými nastudoval kolem 300 skladeb, velký vztah měl zejména k tvorbě Bohuslava Martinů. Poprvé v městě Prostějově tak mohli posluchači poznat skladby jako *Otvírání studánek*, *Mikeš z hor* či *Legenda z dýmu bramborové nati*.

⁹⁸ Písemné vzpomínky Karla Hejduška uložené v soukromém archivu Marie Hejduškové.

⁹⁹ Písemné vzpomínky Marie Hejduškové, uložené v soukromém archivu M. Hejduškové.

Vedle koncertů pro běžnou veřejnost pořádal i koncerty výchovné, jež často prováděl svým slovem snaže se vzbudit u mládeže lásku k hudbě. Nejen za to se mu v roce 1969 dostalo čestného uznání od Svazu českých skladatelů.

V roce 1972 utrpěl mozkovou mrtvici, jež zapříčinila ochrnutí na pravou polovinu těla. I přes pohybové indispozice mu nechyběla chuť k životu: pilně cvičil a zdravými končetinami psal a hrál na varhany. Účastnil se ještě dne 25. května 1978 oslav svých šedesátin v Národním domě, kde mu gratulovaly a zpívaly oba sbory Vlastimila a Orlice ve spolupráci s dětskými sbory Znělka a Petrklíč. Pod jeho vedením zazněl sbor z Dvořákova *Jakobína* nebo slavnostní zpěv *Bud' dlouho živ a zdráv*. Nedlouho po oslavách, dne 6. prosince 1978, zemřel.¹⁰⁰

ALFONS JINDRA

Český skladatel a hudebník se narodil 23. července 1908 v Čechovicích u Prostějova do hudebnické rodiny Langerů.¹⁰¹ Po absolvování Městské hudební a zpěvní školy v Prostějově se učil houslové hře u prof. Voldana v Praze. Cenné praxe se mu dostalo v Orchesterálním sdružení za vedení Vladimíra Ambrose. Odrazovým můstkem se mu stala Bratislava, kam přicestoval v roce 1927 za svým bratrem Josefem, s nímž hrál v orchestru na nejvyhlášenějších místech města. Rok 1928 se zapsal jako rok, kdy se nadobro rozhodnul nastoupit na dráhu hudebníka profesionála.¹⁰² Ve 30. letech procestoval společně se svým bratrem Evropu jako

¹⁰⁰ Vrubel, Vl.: *Ad Honorem Karlu Hejduškovi*, soukromý archiv Marie Hejduškové.

¹⁰¹ Původním jménem Alfons Jindřich Langer.

¹⁰² Vrubel, Vl.: *To byl Alfons Jindra*, 2008 Kostelec na Hané.

vedoucí desetičlenného salónního orchestru Langer Brother's, který se těšil nevídanému úspěchu. Při koncertování v Amsterdamu poznal Alfons Jindra svou budoucí ženu, se kterou v roce 1935 uzavřel v Praze sňatek.

V době okupace vystupoval zejména na české půdě a stál u zrodu dívčího vokálního tria Allanovy sestry.¹⁰³

Zprvu Alfons Jindra pouze upravoval taneční swingově laděné skladby jiných autorů (většinou pod pseudonymem Allan – odtud Allanovy sestry), poté sám skládal skladby k tanci a pro estrády zejména pro orchestr R. A. Dvorského, později i pro orchestr Karla Vlacha, s nímž měl blízký přátelský vztah. To byly zejména písně *Dnes není všední den*, *Pár vzpomínek*, *Hudby v oblacích*, *Plaménky v očích tvých*, *Psáno je ve hvězdách*, *Svět je veselý*, *Tvůj krok zní* a další.

V letech padesátých, kromě roku 1950, kdy se z popudu kritiky hudby jazzové a zvláštní kontroly v hudbě zábavní a estrádní ze strany státu skladatelsky odmlčel, se věnoval skladatelské činnosti, kdy často spolupracoval s textařem Vladimírem Dvořákem.

V 60. letech patřil mezi přední průkopníky české taneční hudby. Jeho písně byly u nás v této době velice populární a vysílaly se rozhlasovými i televizními stanicemi. Hudební redaktor Českého rozhlasu Brno, Max Wittmann, onu popularitu shrnul takto: „*Kdyby se Alfons Jindra narodil nebo aspoň žil ve Spojených státech amerických, tak by ty jeho písničky zpíval i Frank Sinatra.*“¹⁰⁴ Největší popularitu měly písně *Hodiny spí*, *Neodcházej*, *Váš dům šel spát*, *Chvilíčku spát*, *Růže*

¹⁰³ Počáteční sestava: Radka Hlavsová, Věra Kočvarová, Jiřina Salačová, zdroj: tamtéž.

¹⁰⁴ Vrubel, Vl.: *To byl Alfons Jindra*, str. 8, 2008 Kostelec na Hané.

v okně a další. Píseň *Už modrej činžák zhas* získala v roce 1966 na Mezinárodním festivalu populárních písní „Bratislavská lyra“ bronzovou medaili.¹⁰⁵ Právem se mu přezdívalo „nový Friml“¹⁰⁶, jelikož dokázal ve své práci propojit místní šansonové tradice s muzikálovým a swingovým umem zahraničním.

Den před svými šedesátými narozeninami, 27. července 1968, mu bylo propůjčeno Vyznamenání za vynikající práci a celoživotní činnost na úseku populární a zábavné hudby.

S malými přestávkami strávenými ve svém rodném okrese strávil již celý zbytek života v Praze, kde také 19. prosince 1978 zemřel. Byl nedocenitelným autorem populárních písní pro přední české zpěváky, např. pro Yvettu Simonovou, Inku Zemánkovou, Rudolfa Cortéze, Milana Chladila či Waldemara Matušku.¹⁰⁷

¹⁰⁵ www.ceskyhudebnislovník.cz, heslo „Jindra Alfons“ nebo Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

¹⁰⁶ Vrubel, Vl.: *To byl Alfons Jindra*, str. 8, 2008 Kostelec na Hané.

¹⁰⁷ Tamtéž.

80. LÉTA

V rámci revolty proti tehdejší politické situaci, která byla u nás konzervativnější oproti jiným státům tzv. východního bloku, nastalo pro hudebně-kulturní život období vystupování kapel bez povolení, šíření vlastních nahrávek či zakázaných skladeb.

Z kdysi velkých orchestrů zbyla jen torza nebo skončily úplně. Milotínského ansámbl ukončil rokem 1985 svou činnost, Kaňákův soubor, u nějž hostoval i Felix Slováček, se s produkcí přestěhoval do Olomouce.¹⁰⁸

LIDOVÁ ŠKOLA UMĚNÍ VLADIMÍRA AMBROSE

S nárůstem žáků se čím dál více musela řešit otázka školní budovy a jejího havarijního stavu. Odklady její rekonstrukce již nebyly možné, čili prvním úkolem ředitele školy, který nahradil Radomíra Kubáníka po jeho smrti v roce 1986, bylo vymyslet náhradní prostory pro výuku.

Oním ředitelem se stal Zdeněk Přikryl, který se postu ujal po dlouholetých zkušenostech z LŠU Plumlov. Školním rokem 1986/87 byly zahájeny přípravy pro stěhování do náhradních prostor, vlastní stěhování nastalo v září 1987. Výuka probíhala v provizorních učebnách na Základních školách v ulicích Rejskova,

¹⁰⁸ Rozhovor autorky s Petrem Hanzlíkem dne 15. listopadu 2009, Jaroslavem Langrem a Miroslavem Jachníkem dne 7. prosince 2010.

Kollárova, Palackého, Komenského, Husovo náměstí, samotné ředitelství sídlilo v budově Zvláštní školy v Komenského ulici.¹⁰⁹

SBORY ORLICE A VLASTIMILA

Roku 1981 se oba sbory zúčastnily natáčení pro televizní pořad „Setkání v klubu“.¹¹⁰ V roce 1982 se dočkala Orlice svého již 120. výročí založení, které oslavila společně s Vlastimilou provedením triptychu *Haná zpívá*, tentokrát v hudebním aranžmá Františka Šauera. Roku 1983 dílo představili při zájezdu v Bratislavě, kde uvedli i starší verzi Josefa Vaci. Téhož roku brněnský skladatel Zdeněk Kaňák věnoval Orlici skladbu *Přešťastné slunce*.¹¹¹

Kromě již tradičního a dílem Martinů protkaného repertoáru, které sbor znal z nastudování bývalého sbormistra Hejduška, zpívala Vlastimila nově nacvičené skladby současných skladatelů, např. *Ohlasy písní ruských* od Gustava Křivinky, *Vysočina milostná* Františka Šauera apod.¹¹²

Roku 1988 se zúčastnily oba sbory posledních velkých Pěveckých slavností, kde se představilo nad tisíc zpěváků z celého Jihomoravského kraje.¹¹³

¹⁰⁹ *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose*, Prostějov 2009.

¹¹⁰ *Památník k 120. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice*, Prostějov 1982.

¹¹¹ *Památník k 140. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice*, Prostějov 2002.

¹¹² Písemné vzpomínky Marie Hejduškové, uložené v soukromém archivu M. Hejduškové.

¹¹³ *Památník k 140. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice*, Prostějov 2002.

90. LÉTA A OSOBNOST MILANA DVOŘÁKA

Listopadové události v roce 1989 s sebou nesly změny ve všech oblastech života. Měnili se lidé ve vedoucích funkcích a stejně tak i názvy některých institucí.

Vedle produkce beatových kapel hrál od roku 1989 po vzoru orchestrů z dob minulých soubor kolem klavíristy Miroslava Zikmunda, prvního porevolučního starosty města Prostějova. Ansámbl ve složení trubka, klarinet, trombón, bicí a zpěv fungoval až do roku 1996. Další podobně laděný byl soubor kolem kapelníka Oldřicha Hemerky.¹¹⁴

V roce 1993 stál tehdejší ředitel ZUŠ Jaroslav Šebestík u zrodu festivalu, který probíhá dodnes – Prostějovské dny hudby.¹¹⁵ Zde dostávají prostor zejména interpreti a umělci z regionu, případní absolventi a prostějovští rodáci. V dubnu končí abonentní koncerty v Městském divadle a festival plně vynahrazuje absenci koncertního vyžití od poloviny dubna do konce června. Program koncertů prochází pečlivou přípravou a schválením rady v Olomouci, kdy je kladen důraz na repertoár starší, např. z dob klasicismu. Soudobá hudba i tvorba romantismem počínaje si své místo na programu nenajde.¹¹⁶

Častým účinkujícím na koncertech Prostějovských dnů hudby bylo Collegium musicum, jehož tradice sahala až do let sedmdesátých. Zúčastňovalo se společně se sbory Vlastimila a Orlice adventních koncertů v kostele sv. Petra a

¹¹⁴ Rozhovor s Jaroslavem Langrem a Miroslavem Jachníkem dne 7. prosince 2010.

¹¹⁵ *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose*, Prostějov 2009.

¹¹⁶ In: [-scho-]: „Začínají Prostějovské dny hudby“, *Prostějovský týden*, 14. 4. 2009, roč. 9, č. 15, s. 8.

Pavla, kde spolu provedli např. Rybovu vánoční mši. V repertoáru orchestru nechyběla však díla W. A. Mozarta nebo C. M. von Webera.¹¹⁷

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA VLADIMÍRA AMBROSE

V roce 1990 plošně probíhaly konkurzy na nové ředitele a novelou č. 171/1990 Sb. Školského zákona č. 29/1984 se název Lidová škola umění přeměnil v „Základní umělecká škola“.¹¹⁸

1. srpna 1990 byl do funkce ředitele jmenován Jaroslav Šebestík¹¹⁹, který sám v dětství školu navštěvoval. Po studiích na Kubě či v bývalé Jugoslávii učil na LŠU Plumlov a v Němčicích na Hané. Odtud přešel do funkce ředitele na LŠU v Konici, zároveň působil jako umělecký vedoucí folklorního souboru Mánes a hostoval i v Moravské filharmonii Olomouc.

Prvním úkolem nového ředitele bylo obnovení výuky v opravených prostorách budovy na Kravařově ulici. Nadále byl pro účely výtvarného oboru využíván ateliér v Jihoslovanské ulici.

Roku 1992 byl uskutečněn první výjezd školy na západ od hranic České republiky, a to konkrétně do Dánska. Od roku 1997 škola navazovala spolupráce

¹¹⁷ In: Dvořák, J.: „Collegium musicum koncertovalo v Olomouci“, *Prostějovský týden*, 8. 12. 1999, roč. 9, č. 49, s. 18. Ohledně osob, které působily jako vedoucí orchestru se autorce nezdařilo sehnat mnoho informací. V průběhu let devadesátých až po rok 2003 působil v čele Collegium musicum Zdeněk Pella, učitel na ZUŠ Vl. Ambrose. Zdroj: Vlastní vzpomínky autorky (roč. 1987).

¹¹⁸ *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose*, Prostějov 2009.

¹¹⁹ Narodil se 18. června 1948 a zemřel 27. října 1997. In: *Kronika LŠU*, Prostějov 1965 – 2009.

s dalšími evropskými státy, žáci a učitelé se tak dostali do povědomí publika ve Švédsku, Polsku, Itálii či Francii.¹²⁰

Tradicí se stal i v roce 1997 uvedený divadelní festival MEDart, který reprezentují zejména žáci literárně-dramatického oboru.

Po Šebestíkově předčasném úmrtí v říjnu 1997 se funkce ujímá zástupkyně ředitele Eliška Kunčíková¹²¹, která posléze v srpnu 1998 je plně jmenována a působí jako ředitelka školy dodnes.

SBORY VLASTIMILA A ORLICE

Při příležitosti slavnostního koncertu k 72. výročí vzniku Československé republiky v roce 1990 byla provedena Vlastimilou komorní kantáta *Maminka* od Vladimíra Ambrose.¹²² O rok později se sbormistryní stala Marie Hejdušková, dcera Karla Hejdušky, která plní hrdě svou funkci dodnes. Díky změně politických poměrů upustila od skladeb komunistických autorů a zaměřila se zejména na tvorbu duchovní a účinkování v kostelech. Společně s Orlicí při vánočních koncertech uvádí i dnes vánoční mše Jakuba Jana Ryby, Jana Evangelisty Kypty nebo Eduarda Marhuly. Každoročně vystupuje Vlastimila při adventních koncertech na Staroměstském náměstí v Praze.

Vlastimila s Orlicí se účastnila v roce 1997 zájezdu do Vídně, kde s cyklem *Haná zpívá* vystoupily na českém velvyslanectví.

¹²⁰ *Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose*, Prostějov 2009.

¹²¹ Narodena 28. prosince 1961, in: *Kronika LŠU*, Prostějov 1965 – 2009.

¹²² Písemné vzpomínky Marie Hejduškové, uložené v soukromém archivu M. Hejduškové.

OSOBNOST MILANA DVOŘÁKA

Narodil se 6. prosince 1934 v Prostějově a díky své tvorbě k českým filmům, které znají lidé v celé naší vlasti, se stal zajisté jedním z nejslavnějších prostějovských rodáků. Ve své době zaujal především jako všestranný pianista, zahrál si i ve filmu *Kdyby tisíc klarinetů*, proslul svou vynalézavostí, když užíval jazzových prvků v doprovodných partech a vynikl rovněž jako autor velmi zdařilých scénických hudeb.

Hudebního vzdělání nabyl v Hudební škole Leoše Janáčka v Prostějově, kde se učil hře na klavír a hudební teorii v letech 1942 až 1952. Po absolvování střední školy nastoupil v roce 1953 ke studiu na elektrotechnickou fakultu ČVUT v Praze, které absolvoval v roce 1958. Věnoval se však hudbě; v témže roce psal první skladby pro Studio 5.¹²³

Po absolutoriu našel uplatnění v různých orchestrech jako pianista. Za všechny jmenujme například orchestr Jiřího Procházky nebo orchestr Městských divadel pražských. V roce 1965 nastalo jeho pětileté angažmá v divadle Semafor – nejprve jako běžný hráč v orchestru divadla pod vedením Ferdinanda Havlíka, v letech 1968 – 1969 orchestr sám vedl. Nebylo to ale jeho jediné působiště. V roce 1964 se stal pianistou a uměleckým vedoucím instrumentální skupiny doprovázející Hanu Hegerovou, s níž absolvoval i zahraniční turné, hlavně po Německu a Švýcarsku. Od roku 1968 působil v čele TV Septetu, který měl uplatnění v programu tehdejší Československé televize a v letech 1977 až 1982 byl

¹²³ Kol. autorů: *Čeští skladatelé současnosti*. S. 64 – 65, Praha 1985.

dramaturgem Československého rozhlasu. Od roku 1993 učil skladbu na Konzervatoři Jaroslava Ježka v Praze.

Patřil spíše mezi skladatele populární hudby, ale prosadil se i jako autor šansonů, instrumentálních skladeb a jazzových kompozic, kde často dominoval sólový klavír. První skladbou byla suite *Sluneční soustava* pro jazzový soubor Studio 5. Vyznamenal se i jako autor písní pro Hanu Hegerovou, Evu Pilarovou a další zpěváky té doby, zmiňme alespoň písně *Co jsem dělal, jak jsem žil, Díky vám, Chodím s tebou právě rok, Most přes Loiru, Nezlobte se, pane Hašler* ad. Jak již bylo zmíněno v úvodu, úspěšný byl i jako skladatel scénické a filmové hudby, např. k filmům či inscenacím *Co je doma, to se počítá, pánové, Zítřka to roztočíme, drahoušku, Příště budeme chytřejší, drahoušku, Já to tedy беру, šéfe, Já už budu hodný, dědečku, Trhala fialky dynamitem, Hotýlek v srdci Evropy, Já z toho budu mít smrt*, trilogie *I ve smrti sami*. Pro potřeby Československého rozhlasu, konkrétně pro rozhlasový bigband, napsal *Concertino romantico*. Je autorem i několika muzikálů (*Quantz und Querflöte, Šťastné a veselé, Vražda ve varieté, Román mezi pěti linkami, Dáma v modrém*), hudby k všesokolským sletům a spartakiádám, za něž získal v roce 1975 vyznamenání Za zásluhy o výstavbu. Autorsky se podílel při skládání hudby k Večerníčkům pro děti, spolupracoval s Divadlem Spejbla a Hurvínka a složil i několik suit pro Československou televizi.

Vyznamenání z roku 1975 nebylo jeho jediným oceněním za skladatelský počin – již v roce 1970 získal bronzovou Bratislavskou lyru za píseň *S létem zpívám* a v roce 1974 byl oceněn stříbrnou Děčínskou kotvou za skladbu *Září pod Řípem*.¹²⁴

¹²⁴ heslo „Dvořák, Milan“, autor Petar Zapletal, in: www.ceskyhudebnislovník.cz, 9. 11. 2010.

ZÁVĚR

Prostějov vstupoval do 2. pol. 20. století s vizitkou významného moravského kulturního centra. Mimo to, že vítal proslulé české soubory a osobnosti, se sám mohl pyšnit kvalitou orchestrů a pěveckých spolků, které vedl a podněcoval Vladimír Ambros. Jak bylo ve studii zmíněno, těžko se pak nacházela za něj náhrada a lze konstatovat, že jeho kvalit a zkušeností pak nedosáhl žádný z jeho nástupců.

Je velká škoda, že z časových důvodů se nezdařilo sehnat více podrobných informací o orchestrálních tělesech, které vyplňovaly tzv. neoficiální složku kultury. V Prostějově se zrodilo množství orchestrů a menších ansámbľů, které hrály k tanci a k poslechu a o svých kvalitách přesvědčovali při vystoupeních i za hranicemi regionu. I když jejich zlatý věk byl zejména v letech třicátých až šedesátých a často se postupem času zmenšovaly, přetrvaly svou formou i repertoárem do dnešních dnů. Samotné životy osob, jejichž výpovědi autorce pro zmapování této oblasti napomohly, by stály za delší pozastavení.

Velkou pozornost by zasloužila a za námět pro samostatnou studii by stála undergroundová kultura, která se během let šedesátých až do let devadesátých těšila velké oblibě a jež se oproti jiným místům v Československu pyšnila o něco větší svobodou ze strany státu.

Se vznikem různých mládežnických organizací v minulém režimu, jakým byly např. Pionýr, SSM apod. přicházel i nezájem o účinkování ve sborech a souborech. I když podobná sdružení z velké části v dnešní době neexistují anebo se netěší takovému zájmu jako tehdy, těžko se současným sbormistrům a vedoucím

orchestrů hledají nové tváře. Některé soubory vinou nezájmu zanikly nebo v případě spolků Vlastimila a Orlice se rok od roku zvyšuje věkový průměr jejich členů.

Prostějov v průběhu 2. pol. 20. století zaznamenal množství událostí a na jeho životě se podílela spousta dalších osobností, které by stály ještě za další samostatné a podrobnější studie.

SOUPIS POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Literatura:

Vlk. Z.: *Hudební kultura Prostějova*, in Sborník z konference „Prostějov a jeho místo v dějinách Moravy“, Prostějov 1994.

Hains, E.: *Hudební život Prostějovska*, Prostějov 1969.

Gregor, V.: *Vladimír Ambros (1890-1956) – Život a dílo*, Prostějov 1969.

Vrubel, Vl.: *To byl Alfons Jindra*, 2008 Kostelec na Hané.

Almanach ke 120. výročí založení ZUŠ Vl. Ambrose, Prostějov 2009.

Kol. autorů: *Prostějov. Dějiny města II.*, Prostějov 1999.

Fukač, J., Vysloužil, J., Macek, P.: *Slovník české hudební kultury*. S. 738 – 739, Praha 1997.

Noviny a časopisy:

Prostějovský týden, 14. 4. 2009, roč. 9, č. 15, s. 8.

Prostějovský týden, 8. 12. 1999, roč. 9, č. 49, s. 18.

KZprávy, č. 9, Prostějov 1940. (ústřížek)

Štafeta 1/84. S. 10, roč. 84. Prostějov 1984.

Prameny:

Památník k 120. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice, Prostějov 1982.

Památník k 140. výročí založení mužského pěveckého sboru Orlice, Prostějov 2002.

Deník hudebního souboru místní skup. L. H. v Prostějově, vedoucí Sadovský Šimon, zapisovatel Otakar Sekora, člen souboru. Uloženo v soukromém archivu Otakara Sekory.

Kronika LŠU, Prostějov 1965 – 2009. Uložena v budově ZUŠ VI. Ambrose v Prostějově.

Internetové odkazy:

www.ceskyhudebnislovník.cz

www.prostejov.eu

www.opava-city.cz

www.wikipedia.org

www.amaterskedivadlo.cz

Slovní vyjádření Petra Hanzlíka dne 15. 11. 2009.

Slovní vyjádření Miroslava Jachníka dne 7. 12. 2010.

Slovní vyjádření Jaroslava Langra dne 7. 12. 2010.

Slovní vyjádření Otakara Sekory dne 8. 12. 2010.

RESUMÉ

Práce nese název Prostějovský hudební život ve 2. pol. 20. století. Konkrétně se tedy zabývá obdobím od roku 1945 po rok 2000.

Prostějov se vždy mohl pyšnit vizitkou významného kulturního centra, kterou mu nesmazala ani druhá světová válka. Velký podíl na tom měly osobnosti činné v prostějovském hudebním životě, jejichž význam mnohdy přesahoval hranice regionu. Největší osobností tohoto období byl skladatel a dirigent Vladimír Ambros (18. 9. 1890 – 12. 5. 1956), který se zasloužil o znovunavrácení uměleckých hodnot Orchestrálnímu sdružení a pěveckým spolkům Vlastimile a Orlici. V případě těchto dvou významných prostějovských pěveckých sborů jej po jeho smrti adekvátně nahradil Karel Hejdušek (21. 7. 1918 – 6. 12. 1978), též proslulý dirigent a pedagog. Prostějov byl rodištěm významných skladatelů 2. poloviny 20. století – Alfonse Jindry (23. 7. 1908 – 19. 12. 1978) a Milana Dvořáka (*6. 12. 1934).

V symbióze s hudbou v koncertních sálech a divadle žila produkce v biografech, barech, zahradách a jiných restauračních zařízeních, které zajišťovaly dixielandové a jazzové soubory, mezi nimiž nejvíce proslul Milotínského orchestr. Postupem času swingový žánr vystřídal během let padesátých repertoár kapel hrající rock'n'roll a v polovině let šedesátých big beat, který býval často v rozporu s politickými idejemi té doby. Prostřednictvím koncertů významných českých písničkářů probíhaly tiché protesty proti tehdejšímu totalitnímu režimu.

Po roce 1989 dochází k uvolnění atmosféry nejen v politice, ale i v kultuře. Vznikají nová kulturní zařízení a hudební uskupení. Oproti tomu stálice Vlastimila

a Orlice se potýkají s nezájmem o členství ze strany mládeže a osazenstvo sborů stárne.

SUMMARY

The work bears the name Prostejov's musical life in the second half of the 20th century. It particularly follows up the period from the year 1945 to the year 2000.

Prostejov has always the possibility to be proud on the aspect of important cultural centre, which was not erased even by the World War 2. Significant contribution to this aspect was made by persons active in Prostejov's musical life, whose importance often went beyond the borders of the region. The greatest person of this period was undoubtedly the composer and conductor Vladimir Ambros (18. 9. 1890 – 12. 5. 1956), meritorious for the return of the artistic value to the Orchestral Association and choirs Vlastimila and Orlice. In case of those two important Prostejov choirs, he was after his death adequately substituted by Karel Hejdusek (21. 7. 1918 – 6. 12. 1978), also well-known conductor and pedagogue. Prostejov was a birthplace of the significant composers in the second half of the 20th century – Alfons Jindra (23. 7. 1908 – 19. 12. 1978) and Milan Dvorak (*6. 12. 1934).

In the symbiosis with the music in concert halls and theatre lived the production in cinemas, bars, gardens and other restaurants, provided by dixieland and jazz ensembles, among them the most famous Milotinsky's Orchestra. As time went by, the swing genre was substituted by repertoire of bands playing rock'n'roll during the fifties and the big beat in the mid-sixties, which was often in the conflict with political ideas of that particular time. Silent protests against the totalitarian regime took place via the concerts of important Czech folk singers.

After the year 1989 there was relieve in the climate not only in politics, but in culture as well. New cultural amenities came into being. On the contrary, the evergreen Vlastimila and Orlice are having problems with the lack of interest from the youth and the members are getting old.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Arbeit wird das Musikleben in der zweite Halb des 20. Jahrhunderts in Prossnitz genannt. Konkret beschäftigt es mit der Periode von Jahr 1945 bis 2000.

Prossnitz kann immer stolz auf seine Besuchskarte des bedeutenden Kulturzentrums, die überhaupt nicht durch der Zweite Weltkrieg zerstört war. Daran haben die große Beteiligung die Persönlichkeiten, die in Prossnitze Musikleben aktiv waren, deren Bedeutung über die Regionsgrenze geht. Die bedeutendste Persönlichkeit dieser Zeit war der Komponist und Dirigent Vladimir Ambros (18. 9. 1890 – 12. 5. 1956), der über die Wiedererstattung der künstlichen Qualität der Orchestervereinigung und des Gesangvereins „Vlastimila“ und „Orlice“ erwirbt hat.

Im Falle dieses zwei bedeutendstes Gesangvereins in Prossnitz hat ihn nach seinen Tod Karel Hejdušek (21. 7. 1918 – 6. 12. 1978) entsprechend wiedergesetzt, auch berühmter Dirigent und Pädagog. Prossnitz war ein Geburtsort den bedeutendsten Komponisten 2. Halbe des 20. Jahrhunderts- Alfons Jindra (23. 7. 1908 – 19. 12. 1978) und Milan Dvořák (*6. 12. 1934).

In Symbiose mit der Musik in dem Musiksaal und Theater hat die Produktion in Biograph, Bars, Gärten und andere Restaurantinstitutionen, die die Dixieland und Jazzgruppe besorgen, unter die Milotinsky Orchester meistberühmt war. Im Verfolg der Zeit das Swinggenre hat durch die 50. Jahre das Repertoire mit Rock'n'Roll und in die Halb des 60. Jahres Big Beat abwechselt, der oft im Gegensatz zu politischen Ideen dieser Periode war. Mit Hilfe des Konzerts die

berühmten tschechischen Lieddichter haben die stillen Widersprüche gegen derzeitiges totalitäres Regime stattgefunden.

Nach dem Jahr 1989 kommt es zu der Entspannung der Atmosphäre nicht nur in der Politik, aber auch in der Kultur. Demgegenüber die Gesangvereine „Vlastimila“ und „Orlice“ auseinandersetzen sich mit dem Desinteresse für die Mitgliedschaft von der Seite der Jugenden und die Besetzung der Gruppen wird alt.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora:	SLOUKOVÁ Barbora
Katedra:	Muzikologie
Fakulta:	Filozofická
Název diplomové práce:	Prostějovský hudební život ve 2. polovině 20. století
Vedoucí diplomové práce:	PhDr. Eva Vičarová, Ph.D.
Počet znaků:	67 662
Počet příloh:	9
Počet titulů použité literatury:	7
Klíčová slova:	Prostějov, V.Ambros, Orlice, Vlastimila, Orchesterální sdružení, Collegium musicum, K.Hejdušek, underground, A.Jindra, M.Dvořák
Krátká charakteristika diplomové práce:	Práce je zaměřena na hudební dění v Prostějově v letech 1945 až 2000. Reflektuje působení místních hudebních spolků a orchestrálních těles na chod kulturního života. Zabývá se též undergroundovou kulturou a jinými neoficiálními složkami.

PŘÍLOHY

Příloha č.1: fotografie budovy Základní umělecké školy Vl. Ambrose v Prostějově

Příloha č.2: fotografie Vladimíra Ambrose

Příloha č.3: fotografie Sadovského orchestru

Příloha č.4: portrét Karla Hejduška

Příloha č.5: tabulka s počtem žáků na ZUŠ Vl. Ambrose, část 1

počty žáků v letech 1889–1960

školní rok	celkem žáků	školní rok	celkem žáků	rytmika	školní rok	celkem žáků	rytmika
1889 – 1890	84	1916 – 1917	194		1944 – 1945	škola uzavřena	
1890 – 1891	169	1917 – 1918	305		1945 – 1946	385	176
1891 – 1892	264	1918 – 1919	397		1946 – 1947	658	106
1892 – 1893	276	1919 – 1920	362		1947 – 1948	620	102
1893 – 1894	279	1920 – 1921	388		1948 – 1949	717	
1894 – 1895	328	1921 – 1922	396		1949 – 1950	747	
1895 – 1896	194	1922 – 1923	393		1950 – 1951	806	
1896 – 1897	165	1923 – 1924	380		1951 – 1952	978	
1897 – 1898	142	1924 – 1925	406		1952 – 1953	1 067	
1898 – 1899	118	1925 – 1926	190		1953 – 1954	1 008	
1899 – 1900	157	1926 – 1927	288		1954 – 1955	1 060	
1900 – 1901	215	1927 – 1928	312		1955 – 1956	917	
1901 – 1902	209	1928 – 1929	270		1956 – 1957	637	
1902 – 1903	247	1929 – 1930	282		1957 – 1958	711	
1903 – 1904	276	1930 – 1931	341	38	1958 – 1959	765	
1904 – 1905	329	1931 – 1932	453	73	1959 – 1960	830	
1905 – 1906	338	1932 – 1933	456	79			
1906 – 1907	366	1933 – 1934	457	72			
1907 – 1908	385	1934 – 1935	467	92			
1908 – 1909	360	1935 – 1936	454	82			
1909 – 1910	335	1937 – 1938	459	107			
1910 – 1911	367	1938 – 1939	477	88			
1911 – 1912	364	1939 – 1940	479	100			
1912 – 1913	369	1940 – 1941	433	101			
1913 – 1914	363	1941 – 1942	529	135			
1914 – 1915	320	1942 – 1943	536	254			
1915 – 1916	153	1943 – 1944	493	270			

Příloha č.6: tabulka s počtem žáků na ZUŠ VI. Ambrose, část 2

počty žáků v letech 1960–2010											
školní rok	celkem žáků	hudební obor	taneční obor	výtvarný obor	literárně dramatický obor	školní rok	celkem žáků	hudební obor	taneční obor	výtvarný obor	literárně dramatický obor
LŠU											
1960 – 1961	974	770	204	0	0	1985 – 1986	1 157	668	109	292	88
1961 – 1962	970	784	184	0	0	1986 – 1987	1 211	704	119	294	94
1962 – 1963	822	634	159	29	0	1987 – 1988	1 159	680	109	266	96
1963 – 1964	986	783	165	38	0	1988 – 1989	1 116	678	97	264	77
1964 – 1965	1 175	925	98	104	48	1989 – 1990	1 106	652	100	279	75
všeoborová LŠU						ZUŠ					
1965 – 1966	1 299	961	127	104	107	1990 – 1991	1 106	642	93	303	68
1966 – 1967	1 296	939	127	116	114	1991 – 1992	1 155	696	99	316	44
1967 – 1968	1 251	893	132	124	102	1992 – 1993	1 225	798	57	321	49
1968 – 1969	1 187	958	73	96	60	1993 – 1994	1 442	1 000	67	300	75
1969 – 1970	875	665	125	70	15	1994 – 1995	1 545	1 040	126	321	68
1970 – 1971	861	640	123	86	12	1995 – 1996	1 493	1 003	113	312	65
1971 – 1972	903	684	96	117	6	1996 – 1997	1 431	907	109	345	70
1972 – 1973	987	716	102	135	34	1997 – 1998	1 347	886	89	311	61
1973 – 1974	951	648	103	165	35	1998 – 1999	1 329	891	92	276	70
1974 – 1975	965	671	109	149	36	1999 – 2000	1 228	845	77	249	57
1975 – 1976	955	657	91	155	52	2000 – 2001	1 236	857	82	230	67
1976 – 1977	1 011	664	112	193	42	2001 – 2002	1 230	864	81	231	54
1977 – 1978	1 040	792	114	166	48	2002 – 2003	1 210	812	93	243	62
1978 – 1979	1 010	619	141	183	67	2003 – 2004	1 263	844	91	265	63
1979 – 1980	1 042	679	85	197	81	2004 – 2005	1 202	802	87	249	64
1980 – 1981	1 057	734	79	208	36	2005 – 2006	1 284	820	109	281	74
1981 – 1982	938	597	112	171	58	2006 – 2007	1 275	766	120	316	73
1982 – 1983	982	674	77	160	71	2007 – 2008	1 269	799	122	279	69
1983 – 1984	1 081	705	106	169	101	2008 – 2009	1 307	807	119	307	74
1984 – 1985	1 067	694	94	198	81	2009 – 2010	1 345	811	122	324	88

Příloha č.7: portrét Alfonse Jindry

Příloha č.8: fotografie Radomíra Kubáníka

Příloha č.9: seznam sbormistrů Orlice od r. 1890

Ezechiel Ambros (1890 - 1906)

Vilém Steinmann (1906 - 1919)

Ladislav Slováček (1920 - 1921)

Vladimír Ambros (1921 - 1925)

František Frýbort (1926)

Alois Grumlík (1927 - 1950)

Antonín Dražil (1950 - 1951)

Jaroslav Gamba (1951 - 1953)

Karel Hejdušek (1953 - 1972)

Otakar Hanzelka (1972 - dosud)